

# KELIAKIALIITON SÄÄNNÖT

## 1. Nimi ja kotipaikka

Yhdistyksen, jota näissä säännöissä kutsutaan liitoksi, nimi on Keliakialiitto ry. Liiton kotipaikka on Tampere, kieli suomi ja toiminta-alue koko maa. Liitosta käytetään englanninkielistä nimeä Finnish Coeliac Society.

## 2. Toiminnan tarkoitus

Liitto on jäsenyhdistystensä keskusjärjestö. Liitto ja jäsenyhdistykset toimivat potilas-, edunvalvonta- ja kansanterveysjärjestönä, jonka tavoitteena on edistää keliakiaa ja ihokeliakiaa sairastavien sekä muiden gluteenitonta ruokavaliota tarvitsevien henkilöiden ja heidän läheistensä hyvinvointia.

## 3. Toimintamuodot

Tarkoituksensa toteuttamiseksi liitto

- tuottaa jäsen-, neuvonta- ja koulutuspalveluita
- harjoittaa tiedotus-, viestintä- ja julkaisutoimintaa
- tukee ja ohjaa jäsenyhdistystensä vertaistuki- ja vapaaehtoistoimintaa sekä muuta toimintaa
- harjoittaa keliakiaa sairastavien edunvalvontaa
- järjestää gluteenittomuutta tukevia kursseja
- vaikuttaa keliakiaa ja ihokeliakiaa sairastavien asiantuntevan diagnostiikan, hoidon ja seurannan varmistamiseksi tekemällä esityksiä ja aloitteita
- tukee keliakiatutkimusta ja jakaa tutkimusapurahoja
- tekee yhteistyötä ravitsemisalan yritysten, terveydenhuollon, ravitsemuksen ja lääketieteen alan asiantuntijoiden, viranomaisten sekä sosiaali- ja terveysalan järjestöjen kanssa
- toimii yhteistyössä muiden järjestöjen ja ulkomaisten keliakiayhdistysten kanssa
- toimii muillakin vastaavilla tavoilla tarkoituksensa toteuttamiseksi.

## 4. Taloudellinen toiminta

Liiton tili- ja toimintakausi on kalenterivuosi.

Liitto voi harjoittaa elinkeino- tai ansiotoimintaa, joka liittyy välittömästi liiton tarkoituksen toteuttamiseen, tai jota on pidettävä taloudellisesti vähäarvoisena. Liitto voi ylläpitää tutkimusrahastoa keliakiaa ja ihokeliakiaa koskevan tutkimuksen tukemiseksi.

Toimintansa tukemiseksi liitto voi omistaa kiinteää ja irtainta omaisuutta sekä ottaa vastaan avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja. Liitto voi asianomaisella luvalla järjestää rahankeräyksiä ja arpajaisia.

## 5. Jäsenyys

Liiton jäseniä ovat varsinaiset jäsenet, kunniapuheenjohtaja ja kunniajäsenet sekä kannattajajäsenet.

### Varsinaiset jäsenet

Liiton varsinaisia jäseniä ovat rekisteröidyt keliakiayhdistykset, jotka hyväksyvät liiton toiminnan tarkoituksen ja sitoutuvat noudattamaan liiton sääntöjä. Varsinaisesta jäsenestä käytetään näissä säännöissä nimitystä jäsenyhdistys.

Liittohallitus hyväksyy jäsenyhdistykset kirjallisesta hakemuksesta.

### Muut jäsenet

Liitto voi kutsua kunniapuheenjohtajakseen ansioituneen liittohallituksen entisen puheenjohtajan.

Kunniapuheenjohtajana voi toimia yksi henkilö kerrallaan.

Liitto voi kutsua kunniajäsenekseen sen tarkoitusperiä erityisesti edistäneen henkilön.

Kunniapuheenjohtajan ja kunniajäsenen kutsuu liittokokous liittohallituksen esityksestä.

Kannattajajäseneksi voi liittyä oikeustoimikelpoinen yhteisö, joka haluaa tukea liiton tarkoitusta ja toimintaa, ja jonka liittohallitus hyväksyy.

## **Jäsenmaksut**

Jäsenyhdistys maksaa kalenterivuositain liitolle jäsenmaksua, jonka suuruuden päättää liittokokous. Jäsenmaksun perusteena on jäsenyhdistyksen maksaneiden jäsenten lukumäärä. Liiton kannattajajäsen maksaa kalenterivuositain liitolle jäsenmaksun, jonka suuruuden päättää liittokokous. Liiton kunniapuheenjohtajalla ja kunniajäsenillä ei ole jäsenmaksuvelvoitetta. Jäsenyhdistyksen mahdollisesta liittymismaksusta päätetään liittokokouksessa.

## **Jäsenluettelo**

Liiton jäsenistä pidetään luetteloa. Luetteloon on merkittävä kunkin jäsenen täydellinen nimi ja kotipaikka.

## **Jäsenyhdistyksen velvollisuutena on muun muassa**

- toimittaa toukokuun loppuun mennessä liitolle tiedoksi toimintakertomuksensa ja tilinpäätöksensä edelliseltä kalenterivuodelta
- ilmoittaa liitolle toimihenkilöidensä nimet ja yhteystiedot viipymättä valinnan jälkeen
- tehdä sääntöihinsä muutokset, jotka aiheutuvat näihin sääntöihin tehdyistä muutoksista
- ilmoittaa liitolle omista sellaisista kokouksistaan, joissa käsitellään liiton kannalta merkittäviä asioita ja varata liiton edustajalle tilaisuus puheenvuoron käyttämiseen
- pyydettäessä antaa liitolle muut sen tarvitsemat tiedot

## **Liitosta eroaminen ja erottaminen**

Jäsen voi erota liitosta ilmoittamalla siitä kirjallisesti liittohallitukselle tai sen puheenjohtajalle tai ilmoittamalla siitä liittokokouksessa pöytäkirjaan merkittäväksi. Jäsenyhdistyksen ollessa kyseessä eroamisilmoituksen liitteenä tulee olla eroamisesta päättäneen yhdistyksen kokouksen pöytäkirjan ote. Eroaminen astuu voimaan kolmen (3) kuukauden kuluttua eroilmoituksen jättämisestä.

Liittohallitus voi erottaa jäsenen, joka

- on jättänyt täyttämättä velvoitukset, joihin se on liittoon liittymällä sitoutunut tai menettelyllään liitossa tai sen ulkopuolella on huomattavasti vahingoittanut liittoa.
- ei enää täytä yhdistyslaissa tai liiton säännöissä mainittuja jäsenyyden ehtoja.

Jos erottamisen syynä on jokin muu kuin jäsenmaksun laiminlyönti, jäsenelle on varattava tilaisuus selvityksen antamiseen ennen lopullisen päätöksen tekemistä. Jäsenyhdistyksellä on oikeus saattaa liittohallituksen tekemä erottamispäätös liittokokouksen ratkaistavaksi ilmoittamalla siitä kirjallisesti liittohallitukselle kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa erottamispäätöksestä tiedon saatuaan. Liittohallituksen on tuotava asia käsiteltäväksi seuraavassa sääntömääräisessä liittokokouksessa. Eroavan jäsenyhdistyksen on suoritettava kaikki taloudelliset velvoitteet, jotka sille eroamisvuonna kuuluvat.

## **6. Jäsenyhdistyksen mallisäännöt**

Liittokokous hyväksyy jäsenyhdistyksille mallisäännöt, joista voidaan erityisestä syystä poiketa liittohallituksen suostumuksella.

Mikäli mallisääntöihin tehdyistä muutoksista aiheutuu muutoksia jäsenyhdistyksen sääntöihin, jäsenyhdistyksen on tehtävä muutokset omiin sääntöihinsä vuoden kuluessa, kun liitto on ilmoittanut jäsenyhdistyksilleen mallisääntöjen muuttamisesta.

## **7. Päätösvalta**

Liiton ylintä päätösvaltaa käyttää liittokokous. Liittohallitus valmistelee liittokokouksen ja käyttää toimeenpanovaltaa.

## **8. Liittokokous**

Liiton sääntömääräinen vuosikokous, jota kutsutaan liittokokoukseksi, pidetään vuosittain huhti-toukokuussa. Liittohallitus päättää liittokokouksen ajankohdasta ja tarvittaessa paikasta. Tarvittaessa voidaan pitää ylimääräisiä liittokokouksia.

Liittokokoukseen voidaan osallistua liittohallituksen tai liittokokouksen niin päättäessä myös tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana. Liittohallitus tai liittokokous voi myös päättää, että yhdistyksen kokous järjestetään ilman kokouspaikkaa siten, että jäsenet käyttävät päätösvaltaansa ajantasaisesti tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana.

Liittohallitus voi päättää, että etäosallistumisen edellytyksenä on ennakoilmoittautuminen. Tällöin jäsenen tai jäsenen valtuuttaman kokousedustajan on ilmoitettava etäosallistumisesta liittohallituksen määräämänä aikana. Ilmoitusvelvollisuudesta ja sen määräajasta on mainittava kokouksen kokouskutsussa.

Liiton jäsenyhdistyksellä on ääniä liittokokouksessa seuraavasti:

|           |                            |
|-----------|----------------------------|
| 1–300     | maksanutta jäsentä 1 ääni  |
| 301–700   | maksanutta jäsentä 2 ääntä |
| 701–1500  | maksanutta jäsentä 3 ääntä |
| 1501–3000 | maksanutta jäsentä 4 ääntä |
| 3001–     | maksanutta jäsentä 5 ääntä |

Perusteena äänimäärälle käytetään edellisen kalenterivuoden viimeisen päivän maksaneiden jäsenten määrää. Liittokokousvuonna liittyneen jäsenyhdistyksen kohdalla perusteena käytetään liittymishetken mukaista jäsenmäärää.

Liittokokousedustajien on oltava jäsenyhdistysten äänioikeutettuja jäseniä. Liittohallituksen jäsen ja varajäsen eivät voi toimia liittokokousedustajina. Jäsenyhdistyksestä voi osallistua liittokokoukseen enintään niin monta henkilöä kuin yhdistyksellä on ääniä kokouksessa.

Mikäli jäsenyhdistys lähettää liittokokoukseen useamman kuin yhden edustajan tai muun osallistujan, jäsenyhdistyksen antamasta valtakirjasta tulee ilmetä se äänimäärä, jota kukin edustaja on oikeutettu käyttämään.

Liittohallituksen jäsenillä, liiton kunniajäsenillä, kunniapuheenjohtajalla ja toiminnanjohtajalla on liittokokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus. Liittokokous voi myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden myös muille osallistujille. Kannattajajäsenellä ei ole osallistumisoikeutta liittokokoukseen.

### **Koolle kutsuminen**

Liittokokouksen kutsuu koolle liittohallitus. Kokouskutsu käsiteltävine asioineen on lähetettävä viimeistään neljä (4) viikkoa ennen kokousta sähköpostitse tai postitse jäsenille.

Jäsenyhdistyksellä on oikeus tehdä aloitteita liittokokoukselle. Aloite tulee tehdä tammikuun loppuun mennessä liittohallitukselle, joka valmistelee esityksen liittokokoukselle.

### **Käsiteltävät asiat**

Liittokokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

- esitetään tilinpäätös, vuosikertomus ja tilintarkastajien lausunto edelliseltä vuodelta,
- päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille,
- päätetään seuraavan vuoden jäsenmaksuista ja liittymismaksusta,
- päätetään seuraavan vuoden talousarvion ja toimintasuunnitelman hyväksymisestä,
- valitaan liittohallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja joka toinen vuosi, sekä varsinaiset jäsenet ja varajäsenet erovuoroisten tilalle,
- valitaan yksi (1) varsinainen tilintarkastaja ja tarvittaessa yksi (1) varatilintarkastaja,
- päätetään liiton puheenjohtajien, hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan palkkioista ja kulukorvauksista,
- valitaan vaalitoimikunta valmistelemaan seuraavan liittokokouksen henkilövalintoja
- käsitellään jäsenyhdistysten aloitteet,
- käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

## **Päätöksenteko**

Päätökset tehdään ehdottomalla ääntenenemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni, vaaleissa arpa.

Sääntöjen muuttamisesta, yhdistyksen purkamista tai yhdistyksen omaisuuden pääosan luovuttamista koskevassa asiassa päätökseksi tulee se mielipide, jota on kannattanut vähintään kolme neljäsosaa äänestyksessä annetuista äänistä.

## **Ylimääräinen liittokokous**

Ylimääräinen liittokokous pidetään, kun liittokokous niin päättää tai liittohallitus katsoo siihen olevan aihetta tai kun vähintään kaksi viidesosaa (2/5) äänioikeutetuista jäsenistä sitä liittohallitukselta erityisesti ilmoitettua asiaa varten kirjallisesti vaatii. Ylimääräinen kokous on pidettävä kahden (2) kuukauden kuluessa liittohallitukselle esitetystä vaatimuksesta.

## **9. Äänestys- ja vaalijärjestys**

Liiton äänestys- ja vaalijärjestyksessä annetaan tarkempia määräyksiä äänestysten ja vaalien toteuttamisesta sekä liittokokouksen vaalitoimikunnasta. Liittokokous hyväksyy äänestys- ja vaalijärjestyksen.

## **10. Liittohallitus**

### **Kokoonpano ja päätösvalta**

Liittohallitukseen kuuluu puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kahdeksan (8) muuta varsinaista jäsentä ja neljä (4) yleisvarajäsentä.

Puheenjohtaja ei saa olla vajaavaltainen. Hallituksen muiden jäsenten on oltava 15 vuotta täyttäneitä.

Mikäli mahdollista, tulisi kolmen (3) liittohallituksen jäsenen olla asiantuntijoita esimerkiksi lääketieteen, ravitsemustieteiden, taloushallinnon, johtamisen tai juridiikan aloilta. Kaikkien liittohallituksen jäsenten on oltava jäsenyhdistysten varsinaisia jäseniä.

Liittohallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, varsinaisen jäsenen ja varajäsenen toimikausi kestää kaksi (2) kalenterivuotta. Liittohallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsen ja varajäsen voidaan valita samaan tehtävään peräkkäin uudelleen enintään kolmeksi kaksivuotiskaudeksi.

Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat erovuorossa eri vuosina. Liittohallituksen muista varsinaisista jäsenistä ja varajäsenistä on erovuorossa joka vuosi puolet. Ensimmäisellä kerralla erovuoron ratkaisee arpa.

Liittohallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään puolet jäsenistä on paikalla.

Päätökset tehdään ehdottomalla ääntenenemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni, vaaleissa arpa.

Äänestystapana, milloin käytössä on etäosallistumismahdollisuus, on avoin äänestys, muutoin siitä päättää liittohallitus. Puheenjohtaja tekee esityksen äänestystavasta.

### **Liittohallituksen jäsenen eroaminen ja erottaminen**

Liittohallituksen jäsen voi erota liittohallituksesta ilmoittamalla siitä liittohallitukselle. Liittohallitusta on täydennettävä, mikäli jäljellä olevia jäseniä on niin vähän, ettei liittohallitusta saada enää päätösvaltaiseksi.

Mikäli liittohallituksen jäsen menettää yhdistyslaissa mainitun kelpoisuuden toimia liittohallituksen jäsenenä, hänen jäsenyytensä liittohallituksessa lakkaa heti.

## **Kokouskutsu**

Liittohallitus kokoontuu tarpeen mukaan puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta. Liittohallitus on kutsuttava koolle, mikäli kaksi viidesosaa (2/5) hallituksen jäsenistä sitä ilmoittamansa asian käsittelyä varten vaatii.

### **Liittohallituksen tehtävänä on muun muassa:**

1. johtaa ja kehittää liiton toimintaa sekä edustaa liittoa,
2. toimia liiton tarkoituksen toteuttamiseksi,
3. huolehtia siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty,
4. panna täytäntöön liittokokouksen päätökset,
5. päättää jäsenien hyväksymisestä ja erottamisesta sääntöjen mukaisesti,
6. valvoa liiton sääntöjen ja liittokokouksen päätösten noudattamista,
7. päättää liiton kiinteän ja irtaimen omaisuuden hankkimisesta ja myymisestä sekä niiden kiinnittämisestä tai panttaamisesta,
8. vastata toimintakertomuksen, tilinpäätöksen, toimintasuunnitelman sekä talousarvion laatimisesta,
9. kutsua koolle liittokokoukset,
10. ottaa toiminnanjohtaja ja muut keskeiset toimihenkilöt, päättää heidän palkkauksestaan ja muista työsuhteen ehdoista sekä erottamisesta,
11. hyväksyä johtamisen toimintaohjeet,
12. tarvittaessa asettaa toimikuntia tai työryhmiä.

## **11. Liiton nimen kirjoittaminen**

Liiton nimen kirjoittavat liittohallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja toiminnanjohtaja, kaksi aina yhdessä tai joku heistä yhdessä liittohallituksen erikseen määräämän liiton luottamushenkilön tai toimihenkilön kanssa.

## **12. Tilintarkastajat**

Liittokokous valitsee liitolle tilintarkastajan ja tarvittaessa yhden varatilintarkastajan. Tilintarkastajaksi valittavan tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Jos tilintarkastajaksi valitaan tilintarkastusyhteisö, varatilintarkastajaa ei valita.

Tilinpäätös tarvittavine asiakirjoinaan on annettava tilintarkastajalle viimeistään kuukautta ennen liittokokousta. Tilintarkastajan tulee antaa kirjallinen lausuntonsa hallitukselle viimeistään kahta (2) viikkoa ennen liittokokousta.

## **13. Sääntöjen muuttaminen**

Päätös liiton sääntöjen muuttamisesta on tehtävä liittokokouksessa vähintään kolmen neljäsosan (3/4) enemmistöllä annetuista äänistä. Kokouskutsussa on mainittava sääntöjen muuttamisesta.

## **14. Liiton purkautuminen**

Liiton purkamisesta on tehtävä päätös liittokokouksessa vähintään kolmen neljäsosan (3/4) enemmistöllä annetuista äänistä. Kokouskutsussa on mainittava liiton purkamisesta.

Liiton purkautuessa tai tullessa lakkautetuksi käytetään liiton varat liiton tarkoituksen edistämiseen liiton viimeisen kokouksen määräämällä tavalla.

Patentti- ja rekisterihallituksen hyväksymä 14.6.2024